

TOOTJAVASTUTUSORGANISATSIION OÜ TEGEVUSTE ÜLEVAADE

Periood: 01.01.-31.12.2018

Koostaja: Kristiina Dreimann

Kontaktid:
Tootjavastutusorganisatsioon OÜ
Lõõtsa 4
11415 TALLINN
Tel: 681 1480
E-post: info@tvo.ee
www.tvo.ee

Sisukord

2018. aasta tegevuste kokkuvõte	3
Koostöö omavalitsustega ja pakendijäätmete kogumine.....	4
TVO klientide kohustused ja kohustuste täitmine	5
Teavitustegevuste kulud.....	6
Teavitustegevuste ülevaade	7
Teavitustegevuse lisad.....	11
Lisa 1. Tekkekohal kogutud ning avaliku konteinerivõrgustiku kaudu kogutud ja taaskasutatud pakendijäätmete kohta jäätmekäitlejate kaupa	
Lisa 2. Pakendijäätmete kogumine omavalitsuste kaupa	

2018. aasta tegevuste kokkuvõte

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edasi TVO) on aruande koostamise hetkeks kirjaliku lepingu sõlminud ja sellega Pakendiseadusest tulenevate kogumis- ja taaskasutus kohustuste täitmise üle võtnud 1007 pakendiettevõtjalt.

Üle võetud kohustuste maht tuleneb pakendiettevõtjate poolt esitatud pakendiaruannetest ja lähtub Pakendiseadusest tulenevast taaskasutusmäärast. Pakendiettevõtjad tasuvad teenustasu vastavalt Eesti turule lastud pakendite kogusele ja vastava pakendi materjali taaskasutusmäärale.

Pakendiettevõtjad maksavad kohustuste täitmise eest teenustasu, mille ühiku hind on kõikidele võrdne ja rakendatakse ühtsetel alustel.

2018. aastal kehtinud teenustasud on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Teenustasud 2018. aastal

Müügipakend

Pakendimaterjali liik	Teenustasu, EUR/tonn
Paber- ja kartong, sh joogikartong	105,00
Plast	409,00
Klaas	102,00
Metall	255,60
Puit	40,90

Veo- ja rühmapakend

Pakendimaterjali liik	Teenustasu, EUR/tonn
Paber- ja kartong, sh joogikartong	92,67
Plast	108,60
Klaas	102,00
Metall	127,80
Puit	40,90

TVO saab oma tulud ainult taaskasutuse teenustasudest. Pakkematerjali või pakendijäätmete kokkuostuga me ei tegele.

Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse kohustuste täitmiseks kogutakse pakendijäätmeid:

1. Pakendiettevõtjate juurest (tekkekohal)

2. Klaaspakendeid HoReCa sektorist (tekkekohal)
2. Avalikus kasutuses oleva konteinerpargiga igast omavalitsusest
3. Era- ja kortermajadest (tekkekohal)

Teenustasudest saadud rahaga teenindatakse ülalkirjeldatud pakendijäätmete kogumisvõrgustikku, panustatakse elanikkonna teadlikkuse kasvatamisse ning kantakse administratiivtegevustega seotud kulusid.

Koostöö omavalitsustega ja pakendijäätmete kogumine

2018. aastal on tegeletud koostöölepete värskendamisega ning uute koostöölepingute sõlmimisega. Allkirjastatud on uued koostöölepped 46 omavalitsusega.

Kokkuvõtte kohustuste täitmisest KOVide kaupa on käesoleva dokumendi Lisas 2.

TVO pakendijäätmete elanikkonnale suunatud kogumisvõrgustik koosneb alljärgnevatest lahendustest ja konteineritest:

- **Avalikud, kõigile kasutamiseks mõeldud konteinerid**, millega kogutakse elanikkonna pakendeid. Selliseid kogumisvahendeid on üle Eesti 1648 tükki.
- **Kortermajade TASUTA pakendikonteinerid**, mis on mõeldud kortermaja elanikele tekkekohal pakendijäätmete üle andmiseks. TVO kannab kogumisvahendi rendi, tühjenduse ja sisu käitlemise kulud. Sellise teenuse osutamine on kokku lepitud 39 omavalitsusega. Nendes piirkondades võivad teenusega liituda kõik soovijad. Üle Eesti teenindatakse 1271 kogumisvahendit.
- **Pakendite TASUTA kogumine eramajadest pakendikoti teenusega.** Selline kogumisüsteem on kokku lepitud ja teenuse on võimalik liituda 33 omavalitsuses. Teenusega on aruande koostamise hetkeks liitunud 8631 majapidamist.

TVO klientide kohustused ja kohustuste täitmine

Käesoleva aruande koostamise hetkel TVO klientide poolt esitatud aruannete kohaselt turule lastud pakendijäätmete kogused ja TVO taaskasutusse suunatud pakendijäätmete kogused on toodud Tabelis 2.

Tabel 2. TVO klientide poolt 2018. aastal Eesti turule lastud pakendijäätmete kogused ja TVO poolt taaskasutusse suunatud pakendijäätmete kogused.

Pakendi materjal	Turule lastud, tonni	Taaskasutusse suunatud, tonni
Klaas	3001	4446,8
Plast	6677	5707,5
Metall	1667	1007,5
Paber- ja kartong	13758	9553,95
Puit	14088	6632
Muu	17	0
KOKKU	39208	27348

Teavitustegevuste kulud

2018. aastal tasusid pakendiettevõtjad teenustasudena TVOle 2,78 MEUR. Vastavalt Pakendiseadusele tuleb teavitustegevusse panustada vähemalt 1% kalendriaasta käibest. Tabelis 3 on ülevaade tehtud teavitustegevustest ja kuludest.

Tabel 3. TVO 2018. aasta teavitustegevusega seotud kulud eurodes ilma käibemaksuta.

Laste etendused	27 450,06
Kuku Raadio sisuturundus	2500
Kuhuvii.ee mobiiliversioon	2500
TVO veebiarendus	1875
Teavitustöö väliüritustel	2667,78
Kuressaare ja Kudjape tekkekohal kogumise teavitus	793,49
Pakendikoti reklaam National Geographic	295
Avalike pakendikonteinerite sildid	6273,9
Kokku	44 355,23

Teavitustegevuste ülevaade

TVO laste etendused

Projekti eesmärk: õpetada läbimõeldud tarbimist ja korrektset jäätmete sorteerimist lasteaia koolieelikute rühmadele

Kulu: 27 450,06 €

TVO eesmärgiks on kasvatada tulevastes põlvkondades jäätmete õige sorteerimise harjumust. Seejuures on ettevõtte saanud noortele suunatud hariduslike programmide käigus tagasisidet noorte positiivsest mõjust oma vanemate uute käitumisharjumuste juurutamisel. TVO lastele suunatud etendused leidsid aset lasteaedades üle Eesti. Kokku toimus 2018. aastal 245 lasteaias 294 etendust, millega jõuti 5199 lapseni. Lasteetendusi viivad läbi selleks spetsiaalselt koolitatud 2 kaheliikmelist meeskonda. Lasteetendused selgitavad prügi tekke vähendamise põhimõtteid ja sorteerimist puhta looduse kontekstis ning pakuvad interaktiivsete lahenduste kaudu mängulisi ülesandeid erinevate kodumajapidamises tekkivate jäätmete sorteerimiseks.

Sisuturundus Eesti Raadios

Projekti eesmärk: õpetada pakendijäätmete sorteerimist

Kulu: 2500 €

TVO kollektiivi töö: vestlus saatejuhiga

TVO hinnangul on pidevalt vaja selgitada pakendijäätmete sorteerimise olemust, mis hetkel toimiva pakendite tootjavastutussüsteemi ja jäätmekäitluse tõttu võib tavatarbijas tekitada põhjendatud küsimusi. Lisaks tutvustati saadetes pakendijäätmete tekkekohal kogumise teenuseid, mis annab tarbijatele võimaluse pakendijäätmetest tasuta vabaneda juba kodu juures. Saateid on võimalik järelkuulata aadressil <http://podcast.kuku.postimees.ee/saated/pakendiminutid/>

Kuhuvia.ee mobiilirakendus

Projekti eesmärk: lihtsustada avalike pakendikonteinerite leidmist

Kulu: 2500 €

TVO kollektiivi töö: Testimine, analüüs, tagaside, nõustamine

TVO toetas aastal 2018 SA Thingsi poolt loodud platvormi kuhuvia.ee mobiilirakenduse arendust. Kuhuvia.ee platvormi eesmärgiks on näidata kasutajatele kaardipõhisel rakendusel erinevate jäätmete ära andmise punkte. TVO osales mobiilirakenduse loogika, interaktsiooni ja graafilise disaini paranduste tegemise juures võimalikult kasutajasõbraliku lõpptulemuse tagamiseks.

TVO veebiarendus

Projekti eesmärk: parandada TVO veebi kasutajaliidest ja lihtsustada info kättesaadavust

Kulu: 1875 €

TVO kollektiivi töö: Sisend, tagasiside, sisutekstide loomine, uute alamlehtede loomine

TVO veebiarenduse eesmärgiks oli lihtsustada kortermajade pakendikonteinerite ja eramajade pakendikotiteenuse tellimist ning sellega seotud sorteerimisalase info selgust.

Ettekanne koostööprojekti "Keskkonnasõbralikud avalikud üritused" raames

Projekti eesmärk: Juhtida tähelepanu eesti jäätmekäitluse ja ringlussevõtu võimalustele seoses avalike üritustega ning pakkuda välja võimalikke lahendusi

Kulu: 0 €

TVO kollektiivi töö: avalike ürituste jäätmete kaardistamine, potentsiaalse lahenduse välja töötamine, ettekanne

TVO eesmärgiks oli luua avalike ürituste tarbeks mõeldud süsteem, mis aitaks oluliselt suuremal määral üritustel tekkinud jäätmeid ringlusse suunata. Süsteemi välja töötamisel oli eesmärgiks teha sorteerimine ürituste küllastajate jaoks võimalikult selge ja lihtsasti mõistetavaks, mis aitaks juurutada õigeid käitumisharjumusi ka koduses ja tööalases keskkonnas. Koostööprojekti osalesid

avalike ürituste valdkonna professionaalid, seal hulgas I Land Soundi, Sweet Spot linnafestivalifestivali, Telliskivi tänavatoidufestivali ja Viljandi folgi korraldajad.

Teavitustöö väliüritustel

Projekti eesmärk: kasutada väliüritustel haridusliku eesmärgiga sorteerimiskaste

Kulu: 2667,78 €

TVO kollektiivi töö: Projektijuhtimine, sorteerimiskastide väljatöötamine, kleebiste ja juhendite väljatöötamine

TVO eesmärgiks oli luua väliüritustele kahe eraldi fraktsiooniga hariduslikku sõnumit kandvad sorteerimispunktid, et õpetada küllastajatele pakendeid olmejäätmetest eraldama ning anda mõista, et need läbivad eraldi sorteerimisliini ja jõuavad vastavalt materjalidele ringlusse. Projektiga oldi kohal Surfilaagris (2000 küllastajat), Vanamõisa laadal (12 000 küllastajat ja 500 kauplejat) ning Tabasalu päeval.

Teavitustöö kohalike omavalitsuste kanalite kaudu

Projekti eesmärk: kasutada kohalike omavalitsuste meediaväljaandeid pakendite sorteerimise õpetamiseks ja sorteerimisvõimaluste tutvustamiseks.

Kulu: 0 €

TVO kollektiivi töö: artiklite kirjutamine

TVO ja Eesti kohalike omavalitsuste teavitusealane koostöö toimub eelkõige kohalikes väljaannetes ilmuvate artiklite kaudu. Peame oluliseks adresseerida läbivaid küsimusi sorteerimise ja ringlussevõtu põhitõdedest, võttes sealjuures arvesse asukohapõhiseid erisusi.

Kuressaare ja Kudjape teavitustöö

Projekti eesmärk: teavitada Kuressaare ja Kudjape elanikke süsteemi muutumisest, lihtsustada tekkekohal teenuse tellimist, õpetada sorteerimist

Kulu: 793,49 €

TVO kollektiivi töö: otsepostituse sisu ja disain, veebi alamlehe loomine

Kuressaare ja Kudjape soov üle minna pakendijäätmete täielikule tekkekohal kogumisele nõudis eraldi teavitustöölalast projekti, mille raames jõudis kõigi Kuressaare ja Kudjape elanikeni TVO disainitud otsepost. Lisaks loodi sealsete elanike jaoks TVO veebis eraldi alamleht aadressil <http://tvo.ee/saaremaa>

Reklaam National Geographic Eesti ajakirjas

Projekti eesmärk: rõhutada tekkekohal kogumise teenuse kaudu pakendite tasuta ära andmise võimalusest

Kulu: 295 €

TVO kollektiivi töö: projektijuhtimine, disain, tekst

TVO hinnangul on vaja avalikkusele pidevalt meenutada pakendite tasuta ära andmise õigust ning kohustust pakendeid sorteerida. TVO kogemuse põhjal on tekkekohal kogumise teenus selleks üks efektiivsemaid meetodeid siduda see tekkekohal kogumise teenustega, mis TVO kogemuse põhjal tagavad kõrge osalusmäära pakendite õigesti sorteerimisel. See kajastub pakendijäätmete kvaliteedis – tekkekohal kogutud pakendite ringlussevõtt on võimalik 90% olles seega kaks korda efektiivsem avalikest pakendikonteineritest, mille sisu madala kvaliteedi jääb sealsete pakendijäätmete ringlussevõtt 50% juurde. National Geographic Eesti ajakirjal on 115 000 lugejat ning 2018. aasta keskmiseks tiraažiks oli 12 500 eksemplari kuus.

Avalike pakendikonteinerite sildid

Projekti eesmärk: parandada avalike pakendikonteinerite siltide visuaalset kommunikatsiooni

Kulu: 6273,90 €

TVO kollektiivi töö: projektijuhtimine, disain, tekst

Avalike pakendikonteinerite uute siltide põhieesmärgiks oli selgitada segapakendi kogumise olemust ning rõhutada ka pappkarpide kokku voltimise vajadust.

Teavitustegevuse lisad

Lisa 1. Teavitustöö surfilaagris

Lisa 2. TVO lasteetendus Tallinna lasteaias Päikene

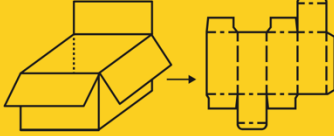

Lisa 3. Uuendatud avalike konteinerite sildid

PAKENDID
PACKAGING
УПАКОВКИ

**AINULT
PAKEND**

 KLAAS
GLASS
СТЕКЛО

 PAPER JA PAPP
PAPER & CARDBOARD
БУМАГА И КАРТОН

 PLAST
PLASTIC
ПЛАСТИК

 JOOGIKARTONG
TETRA PAK
ТЕТРАПАК

 METALL
METAL
МЕТАЛЛ

teenindusinfo@tvo.ee
+372 53 000 011
www.tvo.ee

Lisa 4. Teavitustöö kohalike omavalitsuste kanalite kaudu: Tartu vald

Tartu vallas saab nüüd pakendeid kodu juures ära anda

Tartu vallas on alates novembrist võimalik pakendeid ära anda kodu juurest. Õigesti sorteeritud pakendijäätmed viiakse tasuta ära ning sedasi hoitakse loodust ja säästetakse raha olmejäätmete veo pealt.

Pakendite taaskasutusorganisatsioon TVO pakub eestis ainsana tekkekohal kogumise teenust: eraldi sorteeritud pakendid on võimalik ära kodu juurest. Selleks pakub TVO korteriühistutele pakendikonteinerit ja eramajadele pakendikotti. Õigesti sorteeritud pakendijäätmete puhul on nende äravedu ja käitlus elanikele tasuta.

Miks üldse sorteerida?

Pakendijäätmete sorteerimine on Eestis kohustuslik juba 2007. aastast. Peamine moodus selleks on avalikud pakendikonteinerid. Paraku ei asu need aga kõigi jaoks mugavates punktides ja seega on sorteerimine vastutustundliku inimese jaoks lisatöö.

Keskkonnaperspektiivis oleme silmitsi ka teise olulise tõsiasiaga: kui üheksa kümnest inimesest avalikku pakendikonteinerit õigesti kasutavad, siis piisab ka ühest, kes kogu teiste tehtud töö oma valede jäätmetega rikub. Sel juhul läheb raisku kogu avaliku pakendikonteineri sisu ja sealne materjal jääb taaskasutamata.

Kodude juurest kogumine on kõigile kasulik

Suurem isiklik vastutus tagab paremad sorteerimistulemused. TVO kogemus näitab, et kodude juurest kogutud pakendijäätmed on võrreldes avalike punktide omaga oluliselt puhtamad (ei sisalda muid jäätmeid) ja seega saab palju suurema hulga materjale taaskasutusse suunata. Kodumajapidamisele tähendab see aga olmejäätmete märkimisväärselt vähenemist, mis annab võimaluse senine olmejäätmete konteiner väiksema vastu vahetada ja seega raha säästa.

Kuidas sorteerida?

Pakend on see, mis tuleb toote ümbert. Pakendikonteinerisse ja -kotti sorteeritakse eri materjalid kokku. Seega sobib sinna plastik, kile, paber, papp, klaas ja metall, alates kommipaberitest kuni klaaspurkideni ning hambapastatuubidest pappkastideni. Eramajade pakendikotid vahetatakse üldjuhul välja iga 28 päeva tagant ning korteriühistute pakendikonteinerite tühjendus toimub tavaliselt 14 päeva tagant. Eri liiki pakendid jõuavad sorteerimisliinile, kus need eraldatakse materjalide kaupa ja suunatakse taaskasutusse. Kodus sorteerides tuleb olla tähelepanelik, et pakenditesse ei jääks toidujäätmeid sisse – nii võib tekkida kogu konteineris elu ja see võib muuta taaskasutuse võimatuks.

TVO pakendikonteineri ja -koti teenus on Tartu vallas saadaval järgmistes piirkondades:

Vahi alevik, Tabivere alevik, Tila küla, Kõrveküla alevik, Äksi alevik, Lähte alevik

Teenust saab tellida veebilehel www.tvo.ee

SORTEERI ÕIGESTI

KAHTLUSE KORRAL PANE
SEGAJÄÄTME TE HULKA

PAKEND

- ✓ Toidu, kosmeetika ja muu sarnase ümber olnud plastist, klaasist, metallist, kartongist **puhas pakend**
- ✗ Määrdund ja ohtlike ainete pakendid

Pakendid tuleb panna konteinerisse **lahtiselt või läbipaistvas kotis**, et järelsorteerimine oleks lihtsam

PABER

- ✓ Kataloogid, ajalehed, ajakirjad, raamatud, jõupaber, paberkotid, pappkastid ja karbid (viimased sobivad ka pakendite hulka)
- ✗ Määrdund ja vettinud paber, tetrapakend, kasutatud pabernõud

Pressi enne konteinerisse panekut kokku!

www.tvo.ee

BIOJÄÄTME D

- ✓ Tahked toidujäätmed, köögipaber ja salvrätikud, paberfiltrid, papist munakarbid
- ✗ Vedelikud, kastmed, supid

Biojätmed tuleb panna konteinerisse **lahtiselt või biolagunevas kotis**

SEGAJÄÄTME D

- ✓ Määrdund pakendid, vettinud paber, mähkmed, katkised riided, kassiliiv, ühekordsed nõud
- ✗ Ehitusjätmed, ohtlikud jätmed, patareid, vana elektroonika, vedelikud, suurjätmed, ravimid

NB! ERALDI TULEB ÄRA VIIA:

KASUTATUD MÖÖBEL, ELEKTROONIKA JA RIIDED

Vii korduskasutusse või jäätmejaama.

OHTLIKUD JÄÄTME D

Värvi-, liimi-, laki- ja lahustijätmed jaepakendis, aegunud ravimid, kemikaalide ja pestitsiidide jätmed, elavhõbedat sisaldavad jätmed, tule- ja plahvatusohtlikud jätmed, patareid ja akud **vii jäätmejaama**.

ELEKTROONIKA

Vii jäätmejaama. Väiksed seadmed saab jätta poe kogumiskasti.

Lisa 6. Reklaam National Geographic Eesti ajakirja 2018. aasta juuni numbris

KA ERAMAJAS ON LIHTNE SORTEERIDA

Pane pakendid
meie kotti ja viime
need **tasuta** ära.

Telli **tasuta** teenus
veebist:
www.tvo.ee või
www.ragnsells.ee

Kõik algab siit

Pakendite tasuta äravedu kodu juurest

Kuressaare ja Kudjape elanikel on alates 1. oktoobrist võimalus pakendid oma kodu juures **tasuta** ära anda. Selleks saavad kortermajad tellida pakendikonteineri ja eramajad pakendikotiteenuse.

Kodu juures sorteerimise eelised

Puhtam keskkond

Eraldi kogutud pakendijäätmeid on võimalik taaskasutada. TVO käivitatud vabatahtlik tekkekohal kogumise süsteem annab väga häid tulemusi üle Eesti rohkem kui 7000 era- ja 1000 kortermaja juures.

Rahaline kokkuvõide

Õigesti sorteerides on pakendite äravedu ja käitlus tasuta. Kuna pakendid moodustavad suure enamiku kodumajapidamises tekkivatest jäätmetest, on võimalik kokku hoida olmejäätmete veo pealt.

Registreerimine internetis

Teenusega saab liituda aadressidel www.tvo.ee või www.pakendiringlus.ee. Kortermaju teenindatakse konteinerite ja eramaju kollaste kottidega.

Sorteerimisjuhend

Elanikke abistavad spetsiaalselt välja töötatud sorteerimisjuhendid.

Hoiame Saaremaa puhtana!

Teenust osutavad Tootjavastutusorganisatsioon OÜ ja Eesti Pakendiringlus OÜ

Lisainfo

www.tvo.ee/saaremaa

www.pakendiringlus.ee/saaremaa

Katrin Koppel | Saaremaa vallavalitsus

Jäätmete peaspetsialist

+372 524 7636

katrin.koppel@saaremaavald.ee

Tallinna 10, Kuressaare, 93819

Eesti Pakendiringlus